

збалансоване харчування, медичні послуги, а за необхідністю – транспортні та житлові послуги [5].

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. З огляду на вищевикладене, можна зробити висновок про те, що ефективність роботи освітньої системи Фінляндії полягає, в першу чергу, у коректному підході до контролю, фінансування та відношення до кожного учня. Саме соціальність всіх аспектів школи є запорукою високого рівня підготовки учнів та конкурентоспроможних кадрів. На відміну від інших країн Європи, фінська система освіти вирізняється власними, унікальними підходами до контролю та моніторингу навчання. В країні відносини між органами влади в освіті і безпосередньо школами та педагогами, побудовані не тільки на адміністративних умовах та законодавстві, але й на довірі і повазі до вчителів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Волинець Л. Принципи освітньої політики Фінляндії щодо забезпечення якості загальної середньої освіти / Людмила Волинець // Порівнял.-пед. студії. – 2013. – № 1. – С. 69–75. Режим доступу: <http://nauka.udpu.org.ua/wp-content/uploads/2013/07/Zhurnal-12.pdf>
2. Загвоздкин В. К. Реформа школьної системи и оценка качества школ в Финляндии / В. К. Загвоздкин. – М., 2011. – 64 с. – Режим доступу: <http://2020strategy.ru/data/2011/07/15/1214720992/7.pdf>
3. Крутова И. Н. Финансирование образования в странах финно-угорского региона: опыт Финляндии / И. Н. Крутова // Регионология. – 2011. – № 3. – С. 209–215. – Режим доступу: <http://regionsar.ru/node/780page>
4. PISA (PISA 2015 Results) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/pisa/>
5. Sahlberg P. Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland? Teachers College Press. 2011. – 208 p.

УДК 373.3.016

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ОЦІНЮВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ТЕСТОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Освіта є важливим інститутом соціалізації особистості. Невід’ємною складовою соціалізації і розвитку

REFERENCES

1. Volynets, L. (2013). *Pryntsypy osvithnoyi polityky Finlyandiys shchodo zabezpechennya yakosti zahalnoyi serednoyi osvity*. [Principles of Finland's educational policy for ensuring the quality of general secondary education]. Rezhym dostupu: <http://nauka.udpu.org.ua/wp-content/uploads/2013/07/Zhurnal-12.pdf>
2. Zahvozdkyn, V. K. (2011). *Reforma shkolnoy systemy y otsenka kachestva shkol v Fynlyandyu*. [School system reform and school quality assessment in Finland]. Rezhym dostupu : <http://2020strategy.ru/data/2011/07/15/1214720992/7.pdf>
3. Krutova, Y. N. (2011). *Fynansyrovanye obrazovanyya v stranakh fynno-uhorskoho rehyona: opyt Fynlyandyu*. [Financing of education in the Finno-Ugric region: Finland's experience]. Rezhym dostupu : <http://regionsar.ru/node/780page>
4. PISA (PISA 2015 Results). *Elektronnyy resurs*. – Rezhym dostupu : <http://www.oecd.org/pisa/>
5. Sahlberg P. *Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland? (Finnish Lessons: What Can the World Learn from Educational Change in Finland?)* Teachers College Press. 2011.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ВАГІНА Оксана Миколаївна – аспірантка кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського педагогічного університету імені В. Винниченка.

Наукові інтереси: освітні процеси Фінляндії, історія становлення сучасної фінської освітньої системи.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

VAGINA Oksana Mikolaivna – Post-Graduate Student Correspondence Course study Department of Pedagogy and Pedagogy Management of the Volodymyr Vynnychenko Centralukrainian State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: educational processes in Finland, the history of the formation of a modern Finnish educational system.

*Стаття надійшла до редакції 05. 01. 2019 р.
Рецензент – д.п.н. професор Савченко Н. С.*

ВОЛОШИНА Ольга Сергіївна – здобувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
e-mail: mikka071986@gmail.com

особистості виступає її мовленнєва компетентність, яка є основним засобом міжкультурного спілкування та порозуміння. Структура і зміст сучасної освіти відображає

тенденції глобалізаційних перетворень розвитку суспільства у двадцять першому столітті. Відповідно, тенденція зміни освітньої парадигми в Україні в напрямку інтеграції до світової культури знайшла своє відображення у Державному стандарті початкової загальної освіти, у якому визначається, що «Метою вивчення іноземної мови є формування в учнів комунікативної компетентності з урахуванням комунікативних умінь, сформованих на основі мовних знань і навичок, оволодіння уміньми та навичками спілкуватися в усній і письмовій формі з урахуванням мотивів, цілей та соціальних норм мовленнєвої поведінки у типових сферах і ситуаціях». Статтю присвячено проблемі підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій. Визначено, що готовність майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності учнів засобами тестових технологій є результатом цілеспрямованої підготовки в процесі навчання у закладі вищої освіти. Під моделлю підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій розуміємо опис та теоретичне обґрунтування компонентів цього процесу. Цільовий блок моделі формування готовності майбутніх учителів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій включає соціальне замовлення, мету, принципи та наукові підходи до процесу формування досліджуваної готовності. Мета визначає загальну спрямованість навчального процесу вищого навчального закладу за напрямом підготовки 013 «Початкова освіта»: формування готовності майбутніх учителів початкової школи до оцінювання ІКК учнів засобами тестових технологій. Операційно-змістовий блок визначає педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій, форми, методи та засоби навчання. Діагностико-результативний блок включає в себе критерії та показники готовності, рівні сформованості та результат – позитивна динаміка готовності до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій.

В результаті дослідження розроблено та впроваджено спеціальний курс для студентів «Використання тестових технологій в педагогічному оцінюванні початкової школи». Цей курс мав на меті сприяти систематизації знань студентів про системи тестового

контролю, подаючи процес обчислень педагогічних вимірювань та оцінювання, як роботу ієрархії комп'ютерних навчальних систем, статистичних методів опрацювання тестів, починаючи від розрахунків Excel, складання тестів та проведення контрольно-оцінювальної діяльності.

Актуальність наукового дослідження підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної компетентності засобами тестових технологій ми визначаємо з огляду на необхідність розв'язання сукупності таких протиріч: сучасним запитом суспільства на готовність майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної компетентності засобами тестових технологій та недостатнім рівнем підготовленості випускників; між бажаним рівнем підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної компетентності засобами тестових технологій та відсутністю системної підготовки в до цього виду діяльності в процесі професійної підготовки; між існуючим розумінням сутності та вимог до готовності майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної компетентності засобами тестових технологій та сучасним рівнем наукового обґрунтування її змісту; між потребами та реальним рівнем навчально-методичного забезпечення в контексті підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної компетентності засобами тестових технологій [2].

З метою ефективної підготовки майбутнього учителя початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій необхідно, на нашу думку, обґрунтувати відповідні педагогічні умови та модель їх реалізації в процесі навчання у закладі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У педагогічній науці підготовка вчителя початкових класів є предметом стійкого наукового інтересу, розглядається у різних аспектах: проблеми підготовки вчителів до професійної діяльності й особливості педагогічної діяльності розглянуто у працях А. Алексюка, Ш. Амонашвілі, В. Андрущенко, С. Архангельського, Ю. Бабанського, В. Беспалька, В. Бондаря, М. Євтуха та ін.; психолого-педагогічна та методична підготовка вчителів початкових класів розглянута у працях О. Біди, Т. Бельчової, О. Волошиної, І. Гудзик, П. Гусак, Л. Коваль, Л. Красюк, О. Отич; теоретичні та методологічні засади підготовки майбутніх учителів початкових класів висвітлені у роботах Ш. Амонашвілі, О. Абдуліна,

В. Белозерцева, А. Бойко, В. Бондаря, О. Мороза, Л. Нечипоренко, І. Прокопенко, О. Савченко, В. Сухомлинського, Л. Хомич, С. Мартиненко, Л. Хоружої, О. Дусавицького, Н. Глузман, Л. Коваль.

Проаналізувавши наукові дослідження, що присвячені питанням оцінювання, можна зазначити, що у центрі уваги дослідників у даному напрямку були такі питання:

– теоретичні і практичні проблеми застосування тестів у навчальному процесі (Дж. Фішер, С. Мединська, А. Анастасі, Е. Михалічев, І. Сізіх, О. Ханіна, В. Аванесов, В. Безпалько, Д. Горбачова, А. Майорова, О. Петрашук, І. Підласий, В. Тесленко, О. Ляшенко, Т. Лукіна, Ю. Жук);

– тестовий контроль рівня навчальних досягнень (Н. Нохріна, В. Красильникова, К. Гром, С. Балуян, П. Блонський, Є. Бонді, Ю. Гільбух, А. Горчев, Т. Ільїна, Ю. Жук);

– контроль, вимірювання та оцінка рівня навчальних досягнень (С. Архангельський, К. Інгекамп, Л. Ітельсон, П. Клан, Ш. Амонашвілі, Ю. Чабанський, Е. Красновський, Н. Талізїна, Б. Бітінас).

Проте, аналіз праць вищезгаданих науковців дозволяє констатувати, що зміст та умови підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетенції молодших школярів залишається предметом наукової дискусії і потребує подальшого обґрунтування і деталізації.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та практична апробація педагогічних умов підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. На основі теоретичного узагальнення досліджень з проблем підготовки вчителя початкових класів, оцінювання молодших школярів та власної практичної діяльності ми визначаємо готовність майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій як результат професійної підготовки, складне утворення, що включає систему фахових, психолого-педагогічних та методичних знань, умінь та навичок організації оцінювальної діяльності учнів, що формується на основі усвідомлення мотивів та потреб у даній діяльності, залежить від розвитку та поєднання необхідних умов для професійного становлення вчителя початкових класів щодо здійснення професійно-педагогічної діяльності. Результативність такої освіти визначається повноцінним розвитком

мотиваційного, змістового та діяльнісного компонентів, ядром якого є усвідомлені дії майбутнього вчителя у розв'язанні проблем застосування тестових технологій для оцінювання ІКК молодших школярів засобами тестових технологій [1].

Для підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій ми виділили такі педагогічні умови як мотивування студентів до набуття знань та умінь щодо оцінювання ІКК молодших школярів засобами тестових технологій; інтеграція змісту фахових дисциплін у процесі підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій; підготовка до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій у процесі педагогічної практики; науково-методичне забезпечення підготовки майбутнього вчителя початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій.

Для реалізації заданих умов була розроблена модель реалізації педагогічних умов. Важливим у такому підході є поетапне ознайомлення студентів із сучасною педагогічною теорією, методикою навчання і виховання, засвоєння сутності тестових технологій, формування в них потреби застосовувати ці технології у власній педагогічній діяльності, вироблення необхідних для цього професійних якостей і навичок [2, с. 157–169].

Під моделлю формування готовності майбутніх учителів до застосування тестових технологій для оцінювання ІКК учнів у початковій школі ми розуміємо опис та теоретичне обґрунтування компонентів цього процесу. Цільовий блок моделі формування готовності майбутніх учителів до застосування тестових технологій для оцінювання ІКК учнів у початковій школі включає соціальне замовлення, мету, завдання, компоненти готовності (мотиваційний, змістовий, діяльнісний), підходи (системний, особистісний, діяльнісний, технологічний, інтегративності, компетентнісний та синергетичний) та принципи навчання (загально дидактичні, вищої освіти, специфічні).

Операційно-змістовий блок містить педагогічні умови, форми, методи, засоби навчання. Діагностико-результативний блок описує критерії та показники, рівні сформованості та результат.

У межах нашого дослідження процес формування готовності майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій включав відповідні методи (створення ситуації зацікавленості, самостійна робота із використанням тестових технологій навчання, створення сприятливих умов до застосування тестових технологій, методи активного формування, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль); засоби (підручники, навчальні посібники, мультимедійні посібники, комп'ютерні системи тестового контролю); способи контролю та корекції (тестування, опитування, самоконтроль, консультації, індивідуальні завдання).

У межах нашого дослідження процес формування готовності майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій включав відповідні методи (моделювання використання тестових технологій в навчальному процесі, методи активного формування, контроль, самоконтроль, взаємоконтроль); засоби (мультимедійні тренажери, технічні засоби, текстові матеріали, інтернет-ресурси); способи контролю та корекції (тестування, опитування, самоконтроль, консультації, індивідуальні завдання).

Для забезпечення формування у студентів мотиваційного компонента потрібно наповнити навчальний процес відповідною інформацією, способами навчальної діяльності, які надаватимуть можливість формування внутрішньої мотивації до використання тестових технологій, інтерес до оцінювальної діяльності, позитивне ставлення до використання тестових технологій в процесі оцінювання ІКК молодших школярів та прагнення до накопичення відповідного досвіду.

Ефективність підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій неможлива без усвідомлення ними важливості їх застосування у навчальному процесі початкової школи [3, с. 111–127].

Операційно-змістовий блок моделі формування готовності майбутніх учителів початкових класів до оцінювання ІКК засобами тестових технологій передбачає визначення комплексу дисциплін для реалізації модельованого процесу (психолого-педагогічні, професійно-практичні, самостійна робота, педагогічна практика та програма спецкурсу).

Відповідно до компетентнісного підходу проведеного нами дослідження, для здійснення

оцінювальної діяльності засобами тестових технологій студент має оволодіти знаннями, способами діяльності та мати досвід їх застосування. Перехід на наступний рівень засвоєння навчального матеріалу можливий лише за умови засвоєння попереднього. У своєму дослідженні ми визначаємо три рівні готовності до оцінювання ІКК засобами тестових технологій: початковий (репродуктивна навчальна діяльність), достатній (конструктивна навчальна діяльність), високий (творча навчальна діяльність).

За міждисциплінарним підходом нашого дослідження, оптимальним шляхом підготовки майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності засобами тестових технологій є інтеграція змісту дисциплін психолого-педагогічного циклу та професійно-практичних («Педагогіка», «Дидактика», «Педагогічні технології у початковій школі», «Методика застосування комп'ютерної техніки при викладанні предметів шкільного курсу», «Методика навчання іноземної мови в початковій школі», «Оцінювання у педагогічній діяльності»), а також розроблення програми спецкурсу «Використання тестових технологій в педагогічному оцінюванні початкової школи».

Провідним компонентом формування готовності майбутнього учителя початкових класів до оцінювання ІКК засобами тестових технологій є діяльнісний компонент, який представлено методичними знаннями про практичну реалізацію тестових навчальних систем та технологій на практиці у навчальному процесі, уміннями і навичками створювати не стандартизовані тести для учнів початкових класів та застосовувати їх у своїй професійній діяльності. Під час проходження педагогічної практики студентам необхідно було розробити та провести урок із застосуванням тестових технологій. На цьому етапі студенти визначали проблему, планували свої дії, здійснювали пошукову діяльність [4].

У діагностико-результативному блоці нашої моделі представлено рівні сформованості структурних компонентів готовності майбутніх учителів (початковий, достатній, високий) за виділеними критеріями та компонентами (мотиваційний, змістовий, діяльнісний).

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Експериментальна апробація запропонованої моделі, яка проводилася, у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка, Харківському національному педагогічному університеті та Комунальному закладі «Харківська

гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради підтвердила її ефективність. Дослідженням було охоплено 243 особи (203 студента, 23 учителя початкових класів, 17 викладачів). Результати дослідно-експериментальної роботи дали змогу встановити, що у студентів експериментальної групи після реалізації запропонованих педагогічних умов рівень усіх компонентів готовності до оцінювання іншомовної комунікативної компетентності молодших школярів засобами тестових технологій підвищився.

У процесі наукового пошуку визначено нові напрями подальших досліджень, які полягають у впровадженні тестових технологій оцінювання та удосконаленні системи моніторингу якості освіти в умовах євроінтеграції освітніх систем.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Асеев. В. Т. Проблема мотивации и личность / В. Т. Асеев. – Москва. 2011. – 158 с.
2. Ингекамп К. Педагогическая диагностика: Пер. с нем. / К. Ингекамп. – М: Педагогика. 1991. – 240 с.
3. Crystral D. English as a Global Language. Cambridge: Cambridge University Press. – 2003. – 139 p.
4. Wiliam D. An Overview of the Relationship between Assessment and the Curriculum. Curriculum and Assessment. David Scott. Westport: Greenwood Publishing Group. Incorporated. 2000. – PP. 165–182.

УДК 629.7.072

ВПРОВАДЖЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО ДОСВІДУ ТРЕНАЖЕРНОЇ ПІДГОТОВКИ ОПЕРАТОРІВ БАС В ЛЬОТНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ УКРАЇНИ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Безпілотна авіація, розвиваючись, знаходиться на шляху безпечної інтеграції в спільний повітряний простір. Найвпливовіші держави світу розглядають цей процес в різних аспектах, залишаючись єдиними в основному питанні – безпеці повітряного руху. Забезпечити її покликані не лише нормативно-правові акти, правоохоронні органи та технологічні розробки, а, в першу чергу, авіаційні заклади освіти, які, спираючись на програми підготовки членів екіпажів БАС, повинні підготувати фахівців, здатних до безпечної експлуатації БАС в будь-яких умовах. Саме на випуск таких фахівців спрямовані програми з їх підготовки в авіаційних закладах вищої освіти США, що забезпечують галузь висококваліфікованими

REFERENCES

1. Aseyev, V. T. (2011). *Problema motivatsii i lichnost'*. [The problem of motivation and personality]. Moscow.
2. Ingekamp, K. (1991). *Pedagogicheskaya diagnostika*. [Pedagogical diagnosis]. Moscow.
3. Crystral, D. *English as a Global Language*. Cambridge: Cambridge University Press. 2003.
4. Wiliam, D. (2000). *An Overview of the Relationship between Assessment and the Curriculum*. Curriculum and Assessment. David Scott. Westport : Greenwood Publishing Group. Incorporated.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ВОЛОШИНА Ольга Сергіївна – здобувач кафедри педагогіки та менеджменту освіти Центральноукраїнськоо державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: методика викладання англійської мови в початкових класах, підготовка майбутніх учителів початкових класів до оцінювання іншомовної компетентності учнів.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

VOLOSHINA Olga Serhiivna – the candidate of the Department of Pedagogy and Educational Management of the Central Volynsky State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Circle of scientific interests: methods of teaching English in elementary classes, preparation of future teachers of elementary school for the assessment of foreign language competence of students.

*Стаття надійшла до редакції 25 02. 2019 р.
Рецензент – д.п.н. професор Радул В. В.*

ДОСУЖИЙ Владислав Анатолійович – здобувач Льотної академії Національного авіаційного університету
e-mail: dos.v@ukr.net

спеціалістами протягом всієї історії розвитку безпілотної авіації. Україна, з огляду на інтеграцію в європейський та міжнародний повітряний простір, повинна бути готовою до зустрічі світових норм в галузі безпілотної авіації, зокрема до відповідності підготовки членів екіпажів БАС. Тому, сучасний досвід тренажерної підготовки операторів БАС в навчальних закладах США є актуальним для нашого сьогодення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості організації професійної підготовки майбутніх членів екіпажів БАС у США висвітлювали вчені Аллігер Г. М. (Alliger G. M.), Бьорд Р. Л. (Beard R. L.), Беннетт В. (Bennett W.), Коулгров К. М. (Colegrove C. M.), Вілсон М. А. (Wilson M. A.), Гібсон С. (Gibson S.). Переваги